Powszechny

# dziennik praw państwa i rządu

dla

# cesarstwa austryackiego.

## Część XCVI.

wydana i rozesłana
w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 25. Lipca 1850,
w wydaniu niniejszem dwujęzykowem: 31. Lipca 1850.

---

## 275.

### Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia z dnia 14. Lipca 1850,

do panów namiestników: w niższej Austryi, wyższej Austryi, Solnogrodzie, Tyrolu, Czechach, Morawii, Szląsku, Styryi, Karyntyi, Krainie, na Pobrzeżu, — do pana szefa krajowego w Galicyi, — do pana prezydyalnego rządcy krajowego w Dalmacyi, — i do pana starosty obwodowego na Bukowinie.

**względem liczby uczniów, ile ich do pojedynczych klas gimnazyalnych przyjmować się ma.**

Ponieważ obecnie zadaniem jest nauczycieli gimnazyalnych, aby nietylko nauczali w szkole swych uczniów, lecz też przez stosowne ćwiczenia przyprowadzali ich do potrzebnej biegłości w przedmiotach naukowych, a tem samem sprawiali im domowe ćwiczenia łatwiejszemi, takowemi kierowali i je uczynili przez ścisłe przeglądnienie i poprawienie błędów uczniom prawdziwie pożytecznemi, tudzież oraz zrobili z reguły niepotrzebną osobną domową naukę obok publicznej w przedmiotach gimnazyalnych;

Ponieważ dalej zadaniem gimnazyów jest, nadać szkole pod względem wychowania większą jak dotychczas ważność; — rozwiązanie tych zadań zaś przy zanadto wielkiej liczbie w jednej klasie połączonych uczniów niemożliwem się staje, przeto dla publicznych gimnazyów rozporządza się, co następuje:

1. Z wszelkiemi siłami ku temu przykładać się winno, aby w żadnej klasie nie przekraczano liczby 60 uczniów, na wszelki przypadek począwszy od szkolnego roku $18^{50}/_{51}$ do żadnej klasy nie można więcej nad 80 uczniów przyjmować.

2. Szkolne władze krajowe natychmiast zaprowadzić mają potrzebne ku temu środki, a nawet i przez publiczne obwieszczenia wystosowane do rodziców uczniów i przez urządzenie egzaminów przyjęcia, aby miejsce miało stosowne porozdzielanie uczniów między rozmaite gimnazya przy rozpoczęciu bezpośrednio następnego roku szkolnego.

3. Jeżeliby w pojedynczym przypadku ograniczenie uczniów jednej klasy do liczby 80 nie było wykonalnem, ponieważ przekazanie większej liczby uczniów do innych gimnazyów, nie dałoby się uskutecznić bez uciążliwości tak przeciw uczniom jak

Allgemeines

# Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

# Kaiserthum Oesterreich.

## XCVI. Stück,

Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 25. Juli 1850, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 31. Juli, 1850.

### 275.

### *Verordnung des Ministers des Cultus und Unterrichts vom 14. Juli 1850,*

*an die Herren Statthalter von Niederösterreich, Oberösterreich, Salzburg, Tirol, Böhmen, Mähren, Schlesien, Steiermark, Kärnthen, Krain, Küstenland, den Herrn Landes-Chef von Galizien, den Herrn Landespräsidiumsverweser in Dalmatien, und den Herrn Kreishauptmann in der Bukowina,*

***über die in die einzelnen Classen der Gymnasien aufzunehmende Schülerzahl***

*Da es gegenwärtig Aufgabe der Gymnasiallehrer ist, ihre Schüler in der Schule nicht bloss zu unterrichten, sondern ihnen auch durch passende Uebungen die nöthige Fertigkeit in den Unterrichtsgegenständen beizubringen, dadurch die häuslichen Uebungen ihnen leicht zu machen, diese zu leiten und durch genaue Durchsicht und Verbesserung der Fehler den Schülern wahrhaft nützlich zu machen, zugleich auch jeden besonderen häuslichen Unterricht neben dem öffentlichen in den Gymnasial-Gegenständen in der Regel entbehrlich zu machen.*

*Da es ferner Aufgabe der Gymnasien ist, der erziehenden Kraft der Schule grössere Geltung als bisher zu verschaffen, die Lösung dieser Aufgaben aber durch eine übergrosse in einer Classe vereinte Schülerzahl unmöglich gemacht wird, so wird für die öffentlichen Gymnasien Folgendes angeordnet:*

*1. Es ist mit aller Kraft dahinzuwirken, dass in keiner Classe die Zahl von 60 Schülern überschritten werde, jedenfalls dürfen aber von dem Schuljahre 1850—51 angefangen in keiner Classe mehr als 80 Schüler aufgenommen werden.*

*2. Die Landesschulbehörden haben sogleich die nöthigen Einleitungen, allenfalls auch durch öffentliche Kundmachungen an die Eltern der Schüler und durch Anordnung von Aufnahmsprüfungen zu treffen, dass eine zweckmässige Vertheilung der Schüler auf die verschiedenen Gymnasien beim Beginne des nächsten Schuljahres stattfinde.*

*3. Wenn in einem besonderen Falle die Beschränkung der Schülerzahl einer Classe auf 80 nicht ausführbar ist, weil die Ueberweisung einer grösseren Anzahl von Schülern an andere Gymnasien ohne Härte gegen Schüler oder Eltern nicht thunlich wäre, so ist eine solche Classe*

przeciw rodzicom, natenczas takową klasę na dwa oddziały podzielić należy, które jako klasy poboczne dopóty obok siebie istnieć mają dopóki potrzeba tego wymagać będzie Tak dyrektorowie gimnazyalni, jak i szkolne władze krajowe, ściśle odpowiadzialnemi są za zachowanie niniejszych rozporządzeń w obrębach działalności swej, mają też gdzieby potrzeba klas pobocznych niezbędną się ukazywała, poczynić stosowne wnioski ku zaprowadzeniu tychże.

**Thun** m. p.

## 276.

## Rozporządzenie ministra kultury krajowej i górnictwa z d. 15 Lipca 1850,

**względem zniesienia c. k. nad-urzędu górniczego w Celowcu, tudzież prowizorycznej dyrekcyi szurfowania kamiennego węgla w Leoben i względem ustanowienia c. k. górniczej i leśniczowskiej dyrekcyi dla krajów koronnych Styryi, Karyntyi i Krainy z siedliskiem w Gracu.**

Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Mość, raczył Najwyższą uchwałą z dnia 13 Lipca t. r. zezwolić, aby istniejący dotąd c. k. illyryjski nad-urząd górniczy w Celowcu, jako też prowizorycznie ustanowiona dyrekcya szurfowania kamiennych węgli w Leoben zniesioną, a natomiast ustanowioną została c. k. górnicza i leśniczowska dyrekcya dla krajów koronnych Styryi, Karyntyi i Krainy z siedliskiem w Gracu, ministerstwu kultury krajowej i górnictwa bezpośrednio podwładna.

Tejże górniczej i leśniczowskiej dyrekcyi co się tycze administracyjnemu kierowaniu podlegać będą:

a) w Krainie;

C. k. urząd górniczy w Idryi, z wszystkiemi do bezpośredniego jego zarządu należącemi gałęziami prowadzenia górnictwa.

b) w Karyntyi:

1. C. k. urząd górniczy Raibl, } każdy z wszystkiemi swemi zakładami prowadze-
2. „ „ „ „ Bleiberg, } nia górnictwa i gałęziami administracyjnemi.
3. wszystkie lasy skarbowe tegoż kraju koronnego i zarządzające niemi urzędy leśniczowskie lub inne jakie organa leśniczowskie.

c) w Styryi:

1. C. k. nadurząd administracyjny przy Marya-Zell, } oba z wszystkiemi gałęziami pro-
2. „ „ „ „ Neuberg, } wadzenia górniczego, jako też administracyjnemi.
3. c. k. fabryka lanych wyrobów z żelaza i urząd administracyjny St. Stefan przy Kraubath;
4. Urząd administracyjny Eibiswald wraz z Krumbach i kopalniami węgla kamiennego w Eibiswald i Schwannberg;
5. C. k. prowizoryczny urząd górniczy co do węgli kamiennych w Fohnsdorf;
6. „ „ „ „ „ „ Bruck nad rz. Mur;
7. „ „ „ „ „ „ Cylli;
8. wszystkie lasy skarbowe tego kraju koronnego, o ile takowe nie należą do całego składu własności c. k. głównego górniczo-przedsiębierczego towarzystwa w Innerbergu, w którymto przypadku takowe pod administracyą c. k. dyrekcyi kopalń żelaznych w Eisenerz pozostają.

*in zwei Abtheilungen aufzulösen, welche, so lange das Bedürfniss dauert, als Nebenclassen neben einander zu bestehen haben*

*Sowohl die Gymnasial-Directoren als die Landesschulbehörden sind für die Befolgung dieser Anordnungen innerhalb ihres Wirkungskreises streng verantwortlich und haben, wo sich die Nothwendigkeit von Nebenclassen als unabweislich darstellen sollte, wegen Einrichtung derselben die geeigneten Anträge zu stellen.*

**Thun** *m. p.*

## 276.

## Verordnung des Ministers für Landescultur und Bergwesen vom 15. Juli 1850,

**wegen Aufhebung des k. k. Oberbergamtes in Klagenfurt, dann der provisorischen Steinkohlen-Schurf-Direction in Leoben, und Errichtung einer k. k. Berg- und Forst-Direction für die Kronländer Steiermark, Kärnthen und Krain mit dem Sitze in Gratz.**

*Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschliessung vom 13. Juli d. J. zu genehmigen geruhet, dass das bisher bestehende k. k. illirische Oberbergamt in Klagenfurt, so wie die provisorisch errichtete Steinkohlen-Schürfungs-Direction in Leoben aufgelöst, und an deren Stelle eine, dem Ministerium für Landescultur und Bergwesen unmittelbar untergeordnete, k. k. Berg- und Forst-Direction für die Kronländer Steiermark, Kärnthen und Krain mit dem Sitze in Gratz errichtet werde.*

*Dieser Berg- und Forst-Direction werden zur administrativen Leitung unterstehen:*

a) *In Krain:*

*Das k. k. Bergamt in Idria, mit allen zu der unmittelbaren Verwaltung desselben gehörenden Betriebszweigen.*

b) *In Kärnthen:*

1. *Das k. k. Bergamt Raibl,* } *jedes mit allen seinen Betriebsanstalten und Verwal-*
2. *Das k. k. Bergamt Bleiberg,* } *tungszweigen;*
3. *alle Reichsforste dieses Kronlandes und die selbe verwaltenden Forstämter oder sonstigen Forst-Organe.*

c) *In Steiermark:*

1. *Das k. k. Oberverwesamt nächst Maria-Zell,* } *beide mit allen ihren Betriebs- und Ver-*
2. *das k. k. Oberverwesamt Neuberg,* } *waltungszweigen;*
3. *das k. k. Eisengusswerk und Verwesamt St. Stephan bei Kraubath;*
4. *das k. k. Verwesamt Eibiswald mit Krumbach und den Steinkohlen-Bergbauen in Eibiswald und Schwannberg;*
5. *das k. k. provisorische Steinkohlen-Bergamt Fohnsdorf;*
6. *das k. k. provisorische Steinkohlen-Bergamt Bruck an der Mur;*
7. *das k. k. provisorische Steinkohlen-Bergamt in Cilli;*
8. *sämmtliche Reichsforste dieses Kronlandes, in soferne dieselben nicht zu dem Eigenthums-Complexe der k. k. Innerberger Hauptgewerkschaft gehören, in welchem Falle sie in der Administration der k. k. Eisenwerks-Direction zu Eisenerz bleiben.*

d) Tymczasowo i dopóki w kraju koronnym Kroacyi i Slawonii skarbowe górnictwa nie otrzymają większego rozciągnienia, także:

1. C. k. administracya fabryki siarki w Radoboi z wszystkiemi jej gałęziami prowadzenia;
2. C. k. komisya szurfowania w Tergowe.

Co do zwierzchniczego zarządu skarbowemi lasami w krajach koronnych Krainy, Gorycyi i Istryi, osobne wyjdzie rozporządzenie.

Stan osobowy c. k. górniczej i leśniczowskiej dyrekcyi w Gracu, składa się z:

1 dyrektora z tytułem i charakterem c. k. radcy sekcyjnego, z roczną płacą 2500 złt. r., 250 złt. r. kwaterowego i VI. klasą dyetową.

4 c. k. radców górniczych, z których referent leśniczowski także tytułu c. k. „radcy leśniczowskiego" używa, z roczną płacą

dla I. wynoszącą . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 1400 zł. r.
„ II. „ . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 1300 „ „
„ III. „ . . . . . . . . . . . . . . . . . . . 1200 „ „
„ IV. radcy górniczego . . . . . , . . . . . . . . 1200 „ „

z 10-procentowem kwaterowem i VIII. klasą dyetową dla każdego z nich, tudzież z

| | z | | |
|---|---|---|---|
| | klasą dyetową | płacą | kwaterowem |
| | | Złotych reńskich | |
| I. Sekretarza . . . . . . . . . . . . . . . . . | IX. | 1000 | 100 |
| II. „ . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | IX. | 900 | 90 |
| Officyała departamentu rachunkowego . . . . . . . . | X. | 800 | 80 |
| I. koncepisty . . . . . . . . . . . . . . . . . | X. | 700 | 70 |
| II. „ . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | X. | 650 | 65 |
| ingrossysty departamentu rachunkowego . . . . . . . | XI. | 500 | 50 |
| registratora i ekspedytora . . . . . . . . . . . . | X. | 800 | 80 |
| I. kancelisty . . . . . . . . . . . . . . . . . | XI. | 500 | 50 |
| II. „ . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | XI. | 500 | 50 |
| III. „ . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | XI. | 400 | 40 |
| IV. „ . . . . . . . . . . . . . . . . . . . | XI. | 400 | 40 |
| sługi urzędowego . . . . . . . . . . . . . . . | . | 300 | 30 |
| sługi domowego . . . . . . . . . . . . . . . . | . | 250 | 25 |

Czas, w którym się nowa górnicza i leśniczowska dyrekcya w Gracu poczynać ma, następnie będzie obwieszczony.

**Thinnfeld** m. p

d) *Einstweilen, und so lange in dem Kronlande Croatien und Slavonien die Staatsbergbaue keine weitere Ausdehnung erlangen, auch:*

1. die k. k. Schwefelwerks-Verwaltung in Radoboi mit allen ihren Betriebszweigen;
2. die k. k. Schürfungs-Commission in Tergowe.

Rücksichtlich der Ober-Administration der Reichsforste in den Kronländern Krain, Görz und Istrien wird eine abgesonderte Verfügung erfliessen.

Der Personalstand der k. k. Berg- und Forst-Direction in Gratz besteht aus:

1 Director mit dem Titel und Charakter eines k. k. Sectionsrathes, 2500 fl. Gehalt, 250 fl. Quartiergeld und der VI. Diätenclasse.

4 k. k. Bergräthen, von denen der Forstreferent auch den Titel „k. k. Forstrath" führet mit einem Gehalte,

für den I. von . . . . . . . . . . . . . . . . 1400 fl.
„ „ II. „ . . . . . . . . . . . . . . . . 1300 „
„ „ III. „ . . . . . . . . . . . . . . . . 1200 „ und
„ „ IV. Bergrath von . . . . . . . . . . . . . 1200 „

dem 10percentigen Quartiergelde und der VIII. Diätenclasse für jeden derselben, ferner aus einem:

| | Mit | | |
|---|---|---|---|
| | Diäten-Classe | Gehalt | Quartiergeld |
| | | Gulden | |
| I. Secretär | IX. | 1000 | 100 |
| II. „ | IX. | 900 | 90 |
| Officialen des Rechnungs-Departements | X. | 800 | 80 |
| I. Concipisten | X. | 700 | 70 |
| II. „ | X. | 650 | 65 |
| Ingrossisten des Rechnungs-Departements | XI. | 500 | 50 |
| Registrator und Expeditor | X. | 800 | 80 |
| I. Kanzellisten | XI. | 500 | 50 |
| II. „ | XI. | 500 | 50 |
| III. „ | XI. | 400 | 40 |
| IV. „ | XI. | 400 | 40 |
| Amtsdiener | . | 300 | 30 |
| Hausdiener | . | 250 | 25 |

Der Zeitpunct, wann die neue Berg- und Forst-Direction in Gratz beginnen soll, wird nachträglich veröffentlicht werden.

**Thinnfeld** m. p.

## 277.

## Rozporządzenie ministra sprawiedliwości z dnia 17. Lipca 1850,

**którem się istniejąca w niektórych krajach koronnych właściwa kolej następowania co do dóbr chłopskich, tymczasowo aż do prawnego uregulowania rozdrobnienia gruntów w ogólności, w swej mocy utrzymuje.**

Końcem uchylenia zaszłych wątpliwości, widzi się ministeryum sprawiedliwości spowodowanem oświadczyć, iż istniejące w niektórych krajach koronnych szczególne postanowienia względem kolei następowania co do dóbr chłopskich, dopóty jeszcze trwać mają, dopóki nie będzie wydana na drodze konstytucyjnej osobna ustawa co do — przez równo-uprawnienie obywateli państwa przed prawem, i przez zniesienie różnicy między dominikalnemi i rustykalnemi realnościami — spowodowanych modyfikacyi tychże z kwestyą rozdrobnienia gruntów ogólnie w ścisłym związku stojących przepisów, przyczem jednak samo przez się rozumie się, iż po nastąpionem zniesieniu węzła poddańczego, ustać ma dawniejszym zwierzchnościom przyznane niegdyś prawo wyłączania spadkobierców do gospodarowania realnością chłopską niezdolnych.—Dopóki względem tego nie nastąpi własne postanowienie, władze pertraktacyjne, co się tycze wyłączania pojedyńczych osób od wolnego majątkiem zarządu, postępować mają tylko wedle postanowień cywilnych ustaw.

**Schmerling** m. p.

## 278.

## Ropozrządzenie ministra finansów z dnia 18. Lipca 1850,

obowiązujące dla wszystkich krajów koronnych,

**którem się na zasadzie Najwyższej uchwały z dnia 7. Czerwca 1850, niektóre przedmioty w obrotach handlowych przez pośrednią linię celną za wolne od celnej i trzydziestkowej opłaty oświadczają.**

Na zasadzie obwieszczonej rozporządzeniem z dnia 9. Czerwca 1850. L. 7616-F.M. Najwyższej uchwały z dnia 7. Czerwca 1850,—na mocy której zniesienie pośredniej linii celnej, Węgry, Kroacyą wraz z Slawonią, Serbskie województwo wraz z Temeskim banatem, i Siedmiogród, od reszty innych krajów koronnych oddzielającej, na 1. Października 1850. ustanowiono, bezpośrednie zniesienie pośrednich ceł od wołów, byków, krów i cieląt rozrządzono i zarazem dozwolono inne jeszcze przedmioty, przy których zniesienie pośrednich ceł za koniecznie potrzebnem i bez uszczerbku dla produkcyi i handlu wykonalnem się ukazuje, jeszcze przed pierwszym Października 1850. od opłacania należytości uwolnić,— c. k. Rada ministrów uchwaliła, wyszczególnione w załączonym spisie przedmioty już teraz w obrotach handlowych przez pośrednią celną linię uwolnić od opłat wchodowych i wychodowych.

Niniejsze rozporządzenie z onym dniem w działalność wejść ma, w którym takowe do każdego pojedyńczego do pobierania należytości celnych i trzydziestkowych w obrotach handlowych przez pośrednią linię celną upoważnionego, urzędu dochodowego drogą urzędową dojdzie i do powszechnej wiadomości na placu urzędowym przybitym zostanie.

**Krauss** m. p.

## 277.

## *Verordnung des **Justizministeriums** vom 17. Juli 1850,*

***wodurch die in mehreren Kronländern bestehende besondere Erbfolge in Bauerngüter bis zur gesetzlichen Reglung der Grundzerstückung überhaupt vorläufig aufrecht erhalten wird.***

*Das Justizministerium findet zur Behebung vorgekommener Zweifel zu erklären, dass die in mehreren Kronländern bestehenden besonderen Bestimmungen rücksichtlich der Erbfolge in Bauerngüter noch in so lange zu bestehen haben, bis über die durch die Gleichstellung der Staatsbürger vor dem Gesetze und durch die Aufhebung der Unterschiede zwischen Dominical- und Rustical-Realitäten bedingten Modificationen dieser mit der Grundzerstückungsfrage überhaupt im engen Zusammenhange stehenden Vorschriften ein besonderes Gesetz im verfassungsmässigen Wege erlassen wird, wobei sich jedoch von selbst versteht, dass nach erfolgter Aufhebung des Unterthänigkeitsverbandes das den ehemaligen Obrigkeiten eingeräumt gewesene Befugniss zur Ausschliessung des zur Bewirthschaftung des Bauerngutes untauglichen Erben hinwegzufallen habe. — Bis hierüber eine eigene Bestimmung erfolgt, haben sich die Abhandlungsbehörden nur nach den Anordnungen der bürgerlichen Gesetze in Betreff der Ausschliessung einzelner Personen von der freien Vermögensverwaltung zu benehmen.*

**Schmerling** *m. p.*

## 278.

## *Verordnung des **Finanzministers** vom 18. Juli 1850,*

*wirksam für alle Kronländer,*

***womit, auf Grund der Allerhöchsten Entschliessung vom 7. Juni 1850, mehrere Gegenstände im Verkehre über die Zwischenzoll-Linie für zoll- und dreissigstfrei erklärt werden.***

*Auf Grund der mit Verordnung vom 9. Juni 1850, Z. 7616-F. M., bekannt gemachten Allerhöchsten Entschliessung vom 7. Juni 1850, womit die Aufhebung der Zwischenzoll-Linie, welche Ungarn, Croatien mit Slavonien, die serbische Woiwodschaft mit dem Temeser Banate und Siebenbürgen von den übrigen Kronländern scheidet, auf den 1. October 1850 festgesetzt, die unmittelbare Aufhebung der Zwischenzölle von Ochsen, Stieren, Kühen und Kälbern angeordnet und gestattet wurde, noch andere Gegenstände, bei denen die Aufhebung der Zwischenzölle sich als dringend nothwendig und ohne Nachtheil für die Production und den Handel ausführbar darstellt, noch vor dem 1. October 1850 von der Gebührenentrichtung frei zu lassen, hat der k. k. Ministerrath beschlossen, die in dem beiliegenden Verzeichnisse angeführten Gegenstände schon jetzt im Verkehre über die Zwischenzoll-Linie von den Eingangs- und Ausfuhrsgebühren frei zu geben.*

*Gegenwärtige Verordnung hat mit jenem Tage in Wirksamkeit zu treten, mit welchem dieselbe jedem einzelnen, zur Einhebung der Zoll- und Dreissigstgebühren im Verkehre über die Zwischenzoll-Linie ermächtigten Gefällsamte im ämtlichen Wege zukommt und zur Kundgebung am Amtsplatze angeschlagen wird.*

**Krauss** *m. p.*

Załączenie do Nru 278.

# Spis

przedmiotów, które się rozporządzeniem ministerstwa finansów z dnia 18. Lipca 1850. L. 9381-F. M. w obrotach handlowych przez pośrednią linię celną za wolne od opłaty celnej i trzydziestkowej oświadczają.

| Liczba bieżąca | Nazwisko przedmiotów. | Numer pozycyi taryfy celnej z roku 1838 | Numer pozycyi taryfy trzydziestkowej z roku 1840 |
|---|---|---|---|
| 1 | **Ałun** . . . . . . . . . . . . . . . . . | — | — |
| 2 | **Antymon** (stibium), surowy i czyszczony także regulus antimonii . | 13 | 9 |
| 3 | **Bajca żelazna,** farbierska . . . . . . . . | 108 | 86 |
| 4 | **Dębnica** (garbarska), mielona i niemielona, tudzież kory brzozowe, dębowe, sosnowe i t. p. (specyalna taryfa z dnia 1. Sierpnia 1845. pozycya 9) . . . . . . . . . . . . . | — | — |
| 5 | **Drzewa,** krzaki, rośliny i t. p. żywe do zasadzenia i przesadzenia, bez wyjątku . . . . . . . . . . . | 22, 307 | 15, 268 |
| 6 | **Drzewo** lekarskie i farbierskie, budowlowe i palne, ordynaryjne drzewo stolarskie, ociesane i oberznięte drzewo kołodziejskie . | 295, 296,<br>297, 298 | 260, 261,<br>262, 263 |
| 7 | — towary drewniane, ordynaryjne . . . . . . | 304 | 265 |
| 8 | **Farby i farbniki** . . . . . . . . . . . | 121 itd. aż do<br>156 włącznie | 97 itd. aż do<br>131 włącznie |
| 9 | **Galas i mąka galasowa,** łuski żołędziowe, świeża i suszona żołądź ordynaryjna (taryfa specyalna z dnia 1. Sierpnia 1845. pozycya 8) | — | — |
| 10 | **Gałgany** (łachy-szmaty) papiery makulaturowe, odpadki papierowe i tekturowe . . . . . . . . . . . . . | 283 | 247 |
| 11 | **Galman** . . . . . . . . . . . . . . . | 214 | 186 |
| 12 | **Gips** bez różnicy . . . . . . . . . . . . | 272 | 237 |
| 13 | **Gliniane towary,** ordynaryjne . . . . . . . . | 577 | 484 |
| 14 | — cegły, ordynaryjne niepalone i palone, cegły murówki i cegły dachówki, tudzież cegły z odpadków marmurowych . . . . | 579 | 485 |
| 15 | **Grafit** czyli ołówki do rysowania . . . . . . . | 267 | 236 |
| 16 | **Jaja** kurze, gęsie, kacze i t. p. . . . . . . . | 119 | 95 |
| 17 | **Jarzyny** t. j. rośliny ogrodowe i polne w ogólności, jak dalece nie należą już pod rubrykę zboża i owoców, albo nie są osobno wymienione, surowe i niezaprawne jako to: kalarepy, ziemniaki, kapusta i t. d. . . . . . . . . . . . . . | 234 | 206 |
| 18 | **Kamienie łamane** lub **kamienie budowlowe,** ordynaryjne, piasek budowlany i kamienie krzemieniste . . . . . . | 62 | 47 |
| 19 | **Kamienie ślifierskie i osełki** (kamienie do ostrzenia) . . | 505, 506 | 430, 431 |
| 20 | **Kamieniarskie wyroby** . . . . . . . . . . . | 555 | 467 |
| 21 | **Kiszki** (jelita) a to: kiszki bydlęce, solone i niesolone tudzież kiszki rybie . . . . . . . . . . . . . . | 80, 81 | 59, 161 |
| 22 | **Kłaki** bez różnicy . . . . . . . . . . . . | 628 | 528 |
| 23 | **Kopyta** bez różnicy . . . . . . . . . . . | 328 | 284 |
| 24 | **Kory** farbierkie . . . . . . . . . . . . . | 470 | 400 |
| 25 | **Korzenie** tutejszo-krajowe wszelkiego rodzaju, tak surowe jak w stanie mielonym . . . . . . . . . . . . | 637 | 535 |
| 26 | **Len i konopie** z korzeniami i bez korzeni, międlone i niemiędlone, tudzież jedwab roślinny . . . . . . . . . . . . | 200, 201,<br>285, 286 | 162, 163,<br>249, 250 |
| 27 | **Łój** surowy i przetopiony, tudzież osad (ustojny) z przetapiania onegoż . . . . . . . . . . . . . . . | 587 | 493 |
| 28 | **Maszyny** i części składowe maszyn, jak dalece nie mają osobnych pozycyi cłowych . . . . . . . . . . . . | 396 | 343 |
| 29 | **Minerały,** rzeczy kopalne, konchilie (muszle), petryfikacye i rudy, tudzież wszelkie kruszce i kamienie, które nie mają osobnych pozycyi celnych, nieobrobione . . . . . . . . . . | 412 | 358 |
| 30 | **Miotły** wierzbowe, brzozowe i t. p. . . . . . . . . | 29 | 20 |
| 31 | **Mleko** i twaróg . . . . . . . . . . . . . | 410 | 356 |
| 32 | **Młoto,** wytłoczyny z winogron i ziarna winogronne, makuchy t. j. placki z łupin po wyciśnięciu nasion konopnych, lnianych i innych olejnych i t. d. . . . . . . . . . . . . | 583 | 489 |

**Beilage zu Nr. 278.**

# Verzeichniss

*jener Gegenstände, welche mit der Finanz-Ministerial-Verordnung vom 18. Juli 1850, Zahl 9386-F. M., im Verkehre über die Zwischenzoll-Linie für zoll- und dreissigstfrei erklärt werden.*

| Zahl, unt. welcher diese Post in fortlauf. Reihe in der deutsch. Abthei. Ausgabe vorkommt. | Benennung der Gegenstände | Post-Nummer des Zolltarifes vom Jahre 1838 | Post-Nummer des Dreissigst-Tarifes vom Jahre 1840 |
|---|---|---|---|
| | *) | | |
| 2 | **Alaun** . . . . . . . . . . . . . . . . | — | — |
| 3 | **Antimonium** oder Spiessglanz, roh und gereinigt, auch Spiessglanzkönig | 13 | 9 |
| 14 | **Eisenbeitze** zur Färberei . . . . . . . . . . . . . | 108 | 86 |
| 36 | **Lohe**, Gärberlohe, gemahlene und ungemahlene, ingleichen Rinden von Birken, Eichen, Fichten u. dgl. Specialtarif vom 1. August 1845, Post 9 . . . . . . . . . . . . . . . . | — | — |
| 5 | **Bäume**, Sträuche, Pflanzen u. dgl. lebende zum Ein- oder Umpflanzen, ohne Ausnahme . . . . . . . . . . . . . | 22, 307 | 15, 268 |
| 28 | **Holz** zur Arzenei und Färberei, Bau- und Brennholz, gemeines Tischlerholz, behauenes und beschnittenes Wagnerholz . . . . . | 295, 296, 297, 298 | 260, 261, 262, 263 |
| 29 | — Holzwaaren, gemeine . . . . . . . . . . . . | 304 | 265 |
| 17 | **Farben** und **Farbstoffe** . . . . . . . . . . . . | 121.122 u. s. f. bis incl. 156 | 97, 98 u. s. f. bis incl. 131 |
| 33 | **Knoppern** und Knoppernmehl, Ackerdoppen, frische und getrocknete gemeine Eicheln, Specialtarif vom 1. August 1845, Post 8 . . | — | — |
| 27 | **Haderlumpen** (**Strazzen**), Maculaturpapiere, Abfälle von Papier und Pappe . . . . . . . . . . . . . . . . | 283 | 247 |
| 21 | **Galmey** . . . . . . . . . . . . . . . . | 214 | 186 |
| 25 | **Gyps** ohne Unterschied . . . . . . . . . . . . | 272 | 237 |
| 56 | **Thonwaaren**, gemeine . . . . . . . . . . . . | 577 | 484 |
| 57 | — Ziegel, gemeine ungebrannte und gebrannte Mauer- und Dachziegel, dann Ziegel von Marmorabfällen . . . . . . . . . | 579 | 485 |
| 24 | **Graphit** oder Reissblei . . . . . . . . . . . . | 267 | 236 |
| 16 | **Eier** von Hühnern, Gänsen, Enten u. dgl. . . . . . . . . | 119 | 95 |
| 22 | **Gemüse**, das ist Garten- und Feldgewächse überhaupt, sofern sie nicht unter Getreide und Obst begriffen oder besonders benannt sind, frische und unzubereitete, als: Kohlrüben, Erdäpfel, Kraut u. s. w. | 234 | 206 |
| 9 | **Bruch-** oder **Bausteine**, gemeine, Bausand und Kieselsteine . . | 62 | 47 |
| 49 | **Schleif-** und **Wetzsteine** . . . . . . . . . . . . | 505, 506 | 430, 431 |
| 52 | **Steinmetzarbeiten** . . . . . . . . . . . . . | 555 | 467 |
| 10 | **Därme**, und zwar: Viehdärme, gesalzene und ungesalzene, auch Fischdärme . . . . . . . . . . . . . . . . | 80, 81 | 59, 161 |
| 63 | **Werg** ohne Unterschied . . . . . . . . . . . . | 628 | 528 |
| 32 | **Klauen** ohne Unterschied . . . . . . . . . . . . | 328 | 284 |
| 44 | **Rinden** zur Färberei . . . . . . . . . . . . | 470 | 400 |
| 64 | **Wurzeln**, inländische aller Art, roh und im gemahlenen Zustande . | 637 | 535 |
| 20 | **Flachs** und **Hanf**, mit und ohne Wurzeln, gehechelt und ungehechelt, wie auch Pflanzenseide . . . . . . . . . . . | 200, 201, 285, 286 | 62, 163, 249, 250 |
| 60 | **Unschlitt**, rohes und geschmolzenes, dann Schmelzsatz desselben . . | 587 | 493 |
| 37 | **Maschinen** und Bestandtheile von Maschinen, in sofern sie nicht besondere Zollsätze haben . . . . . . . . . . . . | 396 | 343 |
| 39 | **Mineralien**, Fossilen, Conchilien, Versteinerungen und Stufen, dann alle Erze und Steine, welche nicht besonders belegt sind, roh . | 412 | 358 |
| 6 | **Besen** von Weiden, Birken u. dgl. . . . . . . . . . | 29 | 20 |
| 38 | **Milch** und Topfen . . . . . . . . . . . . . . | 410 | 356 |
| 59 | **Träbern**, Trester- und Weintraubenkerne, Oelkuchen von Hanf-, Lein- und andern ölhaltigen Samen u. s. w. . . . . . . | 583 | 489 |

*) Um den deutschen Text in genauer Uebereinstimmung mit allen einzelnen Posten des gegenüberstehenden Textes zu halten, musste bei dem ersteren von der alphabetischen Ordnung abgegangen werden.

| Liczba bieżąca | Nazwisko przedmiotów. | Numer pozycyi taryfy celnej z roku 1838 | Numer pozycyi taryfy trzydziestkowej z roku 1840 |
|---|---|---|---|
| 33 | **Nasiona** a to: nasienie rzepy (rzepak), dalej wszelkie inne nasiona lekarskie lub farbierskie, tudzież nasiona ogrodowe, leśne i polne z wyjątkiem nasion zbożowych i szczególnie wymienionych gatunków nasion . . . . . . . . . . . . . | 489, 490 | 417, 418 |
| 34 | **Nawóz** (gnój) . . . . . . . . . . . . . . . | 88 | 64 |
| 35 | **Odpadki,** które przy pierwotnych artykułach nie są szczególnie wymienione, jako to: trociny rogowe, żużel, opiłki cynowe i t. d. (taryfa specyalna z dnia 1. Sierpnia 1845, pozycya 6) . . . | 1 | 1 |
| 36 | **Oleje** a to biały i czarny olej smolny, czarny olej skalny, terpentynowy i olejek z rogu jeleniego . . . . . . . | 434 | 373 |
| 37 | **Owoc** ordynaryjny, świeży . . . . . . . . . . . | 427 | 177 |
| 38 | **Piérze,** pióra do pisania, na pościel, puch, pióra pawie i czaple, nieprzysposobione . . . . . . . . . . . . | 157, 158, 159, 161 | 132, 133, 134, 135 |
| 39 | **Popiół** ordynaryjny, także kruszec na popiół spalony . . . | 16, 17 | 13, 14 |
| 40 | **Potaż,** jako też palony lagier winny . . . . . . . . | 458 | 391 |
| 41 | **Róg** wołowy, krowi, kozli i kozi, tudzież końce rogowe (treski rogowe i krążki . . . . . . . . . . . . . | 308 | 269 |
| 42 | **Siarka** bez różnicy . . . . . . . . . . . . | 521 | 443 |
| 43 | **Skórki i skóry,** surowe (specyalna taryfa z dnia 1. Sierpnia 1845. L. 1., 2. i 4.) . . . . . . . . . . . . . | — | — |
| 44 | **Skrzyp** (przęśka zimowa) . . . . . . . . . . . | 493 | 419 |
| 45 | **Słoma,** ordynaryjna, sieczka, sitowie, siano, trawa, mech, rosliny pastewne, leśna słoma . . . . . . . . . . . | 558 | 469 |
| 46 | **Słomiane towary** ordynaryjne, nie do stroju, ale do użytku domowego służące towary ze słomy, sitowia i łyczka, jako to: słomiane talerze, kosze i t. d. z wyjątkiem szczególnie opłatą nałożonych mat lub rogóżek, tudzież robót powroźniczych z łyczka . | 560 | 471 |
| 47 | **Smoła,** biała i czarna, tudzież ordynaryjna żywica z sosien, jodeł i t. p. drzew, dziegieć, kalafonia i maź okrętowa . . | 449 | 384 |
| 48 | **Soda** . . . . . . . . . . . . . . . . | 549 | 461 |
| 49 | **Sole,** zasady i spirytusy, jako to: kwas siarkowy, biały i brunatny i t. d. sól nawozowa, surowa i krystalizowana sól glauberska (siarkan sody) . . . . . . . . . . . . . | 485, 486, 487, 488 | 413, 414, 415, 416 |
| 50 | **Szczeciny** wieprzowe i sierść świńska tudzież odpadki od szczecin | 55 | 40 |
| 51 | **Szkło,** a to: flintglas i krownglas jako też szkło tłuczone . . . | 257 | 228 |
| 52 | **Terpentyna** bez różnicy . . . . . . . . . . | 571 | 479 |
| 53 | **Torf** . . . . . . . . . . . . . . . . | 582 | — |
| 54 | **Ule** z żywemi pszczołami . . . . . . . . . . | 32 | 22 |
| 55 | **Wapno** . . . . . . . . . . . . . . . | 318 | 275 |
| 56 | **Węgle** . . . . . . . . . . . . . . . | 335 | 291 |
| 57 | **Wełna,** jako też wełna białoskórnicza i wszystkie inne odpadki od wełny bez różnicy . . . . . . . . . . . . | 495 | 421 |
| 58 | **Witryol** (kwas siarkowy) jako to: siarkan żelaza, siarkan miedzi, (siarkan cynku, specyalna taryfa z dnia 1. Sierpnia 1845, pozycya 10) | — | — |
| 59 | **Włosy** (sierć) bobrowe, zajęcze, królicze, bydlęce i sarnie (filcowane i niefilcowane) ludzkie, końskie, kozie (z kóz ordynaryjnych) przebierane i nieprzebierane (psie) . . . . . . | 274, 275 itd. aż do 281 włącznie | 238, 239 itd. aż do 245 włącznie |
| 60 | **Wosk** żółty i biały . . . . . . . . . . . | 604, 605 | 511, 512 |
| 61 | **Ziemie,** jako to: ziemie farbierskie, biała i żółta w formach strucłowych, w ogólności ziemie wszelkiego rodzaju (ziemia porcelanowa, czarna ziemia oparzelista, szmergiel i t. d. . . . | 112, 113, 114, 115, 510, 511, 582 | 90, 91, 435, 436, 488 |
| 62 | **Zioła,** liście i kwiatki, do lekarstwa i farbierstwa osobno nie wyszczególnione . . . . . . . . . . . . . . | 345 | 298 |
| 63 | **Żelazo,** niewyrobione i klepane w szynach i wiązkach wszelkiego rodzaju . . . . . . . . . . . . . . . | 96 | 71 |
| 64 | — odpadki od żelaza, jako to żużle, zędra, opiłki żelazne, dalej stare żelazo i odłamki żelaza . . . . . . . | 93, 94 | 69 |

| Zahl, unt. welcher diese Post in fortlauf. Reihe in der deutsch. Allein-Ausgabe vorkomnt. | Benennung der Gegenstände | Post-Nummer des Zolltarifes vom Jahre 1838 | Post-Nummer des Dreissigst-Tarifes vom Jahre 1840 |
|---|---|---|---|
| 46 | **Samen,** und zwar: Rübsamen (Reps) auch gelber Reps, ferner alle übrigen Samen zur Arzenei oder Färberei, dann Garten-, Wald- und Feldsamen, mit Ausnahme der Getreide und besonders genannten Samen-Gattungen | 489, 490 | 417, 418 |
| 11 | **Dünger** (Mist) | 88 | 64 |
| 1 | **Abfälle,** welche bei ihren Stammartikeln nicht besonders genannt sind, wie Hornspäne, Schlacken, Zinnkrätze u. s. w. Specialtarif vom 1. August 1845, Post 6 | 1 | 1 |
| 41 | **Oele,** und zwar weisses und schwarzes Pechöhl, schwarzes Stein-, Terpentin- und Hirschhorn-Oel | 434 | 373 |
| 40 | **Obst,** gemeines, frisches | 427 | 177 |
| 18 | **Federn,** Federkiele, Bettfedern, Flaumen, Pfauen- und Reiherfedern, unzubereitete | 157, 158, 159, 161 | 132, 133, 134, 135 |
| 4 | **Asche,** gemeine, auch Metallasche | 16, 17 | 13, 14 |
| 43 | **Pottasche,** auch gebrannte Weinhefen | 458 | 391 |
| 30 | **Horn,** Ochsen-, Kuh-, Bock- und Ziegenhorn, wie auch Hornspitzen und Scheiben | 308 | 269 |
| 50 | **Schwefel** ohne Unterschied | 521 | 443 |
| 19 | **Felle** und **Häute,** rohe (Specialtarif vom 1. August 1845, Z. 1, 2 und 4) | — | — |
| 47 | **Schachtelhalm** | 493 | 419 |
| 53 | **Stroh,** gemeines, Häckerling, Binsen, Heu, Gras, Moos, Futterkräuter und Waldstreu | 558 | 469 |
| 54 | **Strohwaaren,** gemeine, nicht zum Putze, sondern zum häuslichen Gebrauche anwendbare Stroh-, Schilf- und Bastwaaren, als: Strohteller, Strohkörbe u. s. w. mit Ausnahme der besonders belegten Matten oder Decken, dann der Seilerarbeiten aus Bast | 560 | 471 |
| 42 | **Pech,** weisses und schwarzes, dann gemeines Harz von Fichten, Tannen u. dgl. Bäumen, Birkenöl oder Birkentheer, Geigenharz und Schiffstheer | 449 | 384 |
| 51 | **Soda** | 549 | 461 |
| 45 | **Salze,** Säuren und Geister, als: Schwefelsäure, weisse und braune u. s. w. Dungsalz, rohes und krystallisirtes Glaubersalz | 485, 486, 487, 488 | 413, 414, 415, 416 |
| 8 | **Borsten** von Schweinen und Schweinshaare, dann Abfälle von Borsten | 55 | 40 |
| 23 | **Glas,** und zwar: Flint- und Kronglas, wie auch Bruchglas | 257 | 228 |
| 55 | **Terpentin** ohne Unterschied | 571 | 479 |
| 58 | **Torf** | 582 | — |
| 7 | **Bienenstöcke** mit lebenden Bienen | 32 | 22 |
| 31 | **Kalk** | 318 | 275 |
| 34 | **Kohlen** | 335 | 291 |
| 48 | **Schafwolle,** wie auch Weissgärberwolle und alle übrigen Wollabfälle ohne Unterschied | 495 | 421 |
| 61 | **Vitriol,** als: Eisenvitriol, Kupfervitriol, Zinkvitriol, Specialtarif vom 1. August 1845, Post 10 | — | — |
| 26 | **Haare** von Bibern, Hasen, Kaninchen, Rindern und Rehen (ungefilzt und gefilzt), Menschen, Pferden, gemeinen Ziegen (unsortirt und sortirt), Hundshaare | 274, 275 u. s. f. bis incl. 281 | 238, 239 u. s. f. bis incl. 245 |
| 62 | **Wachs,** gelbes und weisses | 604, 605 | 511, 512 |
| 15 | **Erden,** als: Farberden, weisse und gelbe Stritzelerde, überhaupt Erden jeder Art (Porzellanerde, Moorerde, Schmirgel u. s. w.) | 112, 113, 114, 115, 510, 511, 582 | 90, 91, 435, 436, 488 |
| 35 | **Kräuter,** Blätter und Blumen zur Arzenei und Färberei nicht besonders genannte | 345 | 298 |
| 12 | **Eisen,** Grob- und Streckeisen in Stangen und Buschen aller Art | 96 | 71 |
| 13 | — Abfälle von Eisen, als: Hammerschlag, Schmidzunder oder Sinter, Eisenfeilspäne, dann altes und Brucheisen | 93, 94 | 69 |

## 279.

## Rozrządzenie ministerstwa finansów z dnia 20. Lipca 1850,

obowiązujące dla wszystkich krajów koronnych,

**którem się rozciąga uwolnienie od cła na rzece Elbie na wszystkie cudzokrajowe okręty dla spławu między saską granicą a Dzieczynem.**

Najwyższym zatwierdzeniem z dnia 6. t. m. rozciąga się w skutek Najwyższej uchwały z dnia 4. Maja 1850 (dziennik praw państwa Część LVII. Nro 184) uwolnienie od cła na rzece Elbie czeskim szyprom pod pewnemi warunkami dozwolone także i na cudzo-krajowe okręty dla spławu między saską granicą a Dzieczynem.

**Krauss** m. p.

## 279.

## Erlass des Finanzministeriums vom 20. Juli 1850,

*wirksam für alle Kronländer,*

**wodurch die Elbezollfreiheit auf alle ausländischen Schiffe für die Fahrt zwischen der sächsischen Gränze und Tetschen ausgedehnt wird.**

*Mit Allerhöchster Genehmigung vom 6. d. M. wird die zu Folge der Allerhöchsten Entschliessung vom 4. Mai 1850 (R. G. B., LVII. Stück, Nr. 184) den böhmischen Schiffern mit gewissen Beschränkungen bewilligte Elbezollfreiheit auch auf ausländische Schiffe für die Fahrt zwischen der sächsischen Gränze und Tetschen ausgedehnt.*

**Krauss** *m. p.*